

ZLOČIN U ILOVČAKU KOD GLINE

Izvještaji s glavne rasprave

24. travnja 2012. godine

Izvještava: Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i novinarka Novog lista Šarlota Brnčić

Predsjednik sudskog vijeća sudac Saša Cvijetić objavio je da će se temeljem odluke izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Rijeci optuženiku **suditi u odsutnosti**.

Glavna rasprava je započela čitanjem **optužnice ŽDO Sisak K-DO-38/2005** kojom se optuženika tereti da je dana 4. listopada 1991. godine, oko 12:30 sati, za vrijeme nemeđunarodnog oružanog sukoba, na području sela Ilovačak, kod Gline, usmrtio civila Milana Kapca, koji je, za vrijeme neprijateljskog napada srpskih paravojnih formacija, sjedio u dvorištu svoje kuće. Optuženik je kao pripadnik vojnih postrojbi SAO Krajine hicima iz vatrenog oružja usmrtio oštećenika, kojega je od ranije dobro poznavao, čime je počinio kazneno djelo iz čl. 120. OKZRH, ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Zamjenik ŽDO iz Rijeke Igor Bijelić rekao je da optužba ostaje pri svojim dokaznim prijedlozima iz optužnice. Braniteljica optuženika, koja ga zastupa po službenoj dužnosti, odvjetnica Goranka Lovrić, za sada nije imala dokaznih prijedloga.

Dokazni postupak započeo je čitanjem iskaza iz istrage svjedokinja Milke Kapac i Milke Kocmanić, koje zbog starije životne dobi i zdravstvenog stanja, uz suglasnost stranaka, neće biti neposredno ispitane.

Svjedokinja Milka Kapac, supruga ubijenoga Milana Kapca, u istrazi je rekla da se za vrijeme inkriminiranog događaja skrila pred neprijateljskim vojnicima i cijeli događaj čula iz neposredne blizine. Čula je da je optuženik, kojega je prepoznala po glasu i sadržaju razgovora, prišao njenom suprugu i rekao mu da se skloni jer ga on neće ubiti, ali drugi hoće. Isti je to odbio napraviti pa je nakon nekog vremena svjedokinja čula muža kako govori 'Ne buš me valjda ubil!', a potom je čula i hitac. Ona nije čula da bi suprug rekao „Vlado, ne buš me valjda ubil!“. Kad je izišla iz zaklona, našla je tijelo supruga, razmrskanog prednjeg dijela glave, posjednutog na stolici pred kućom iznad lokve krvi. Druge osobe nije zatekla. Rekla je da je istoga dana navečer vidjela kako gori njihova štala zajedno sa stokom koja je bila unutra. Svjedokinja je također istaknula da su njezin suprug i optuženik trgovali prije rata.

U svom drugom iskazu svjedokinja je iskazala kako nije poznavala optuženika od prije rata.

Svjedokinja Milka Kocmanić, sestra oštećenika, u svojim iskazima iz istrage, koje je ovom prilikom predsjednik vijeća pročitao, rekla je da nema neposrednih saznanja o kritičnom događaju. Ona je već 2. listopada 1991. izbjegla iz sela i o događaju zna samo posredno, po čuvenju od bratove supruge. Rekla je da ako optuženik i nije ubio njenog brata, da je čula od bratove žene da je u trenutku usmrćivanja bio tamo prisutan i stoga zna tko ga je usmrtio. Potvrdila je da je optuženi Bekić prije rata bio blizak s njezinom braćom, a i da ga je bratova supruga Milka Kapac poznavala.

Vijeće je donijelo rješenje da će predsjednik vijeća, uz suglasnost stranaka, vanraspravno, na adresi njihovog prebivališta, dana 16. svibnja 2012. godine, ispitati svjedoke Stjepana Zagorca i Ljubicu Kireta, koji zbog visoke životne dobi nisu u stanju pristupiti na sud na ročište.

Glavna rasprava je odgođena i nastaviti će se **4. lipnja 2012. godine u 9 sati**.

4. lipnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i novinarka Novog lista Šarlota Brnčić

Čitanjem iskaza izvanraspravno ispitanih svjedoka, nastavljeno je s dokaznim postupkom.

Svjedokinja Ljubica Kireta, ispitana u mjestu svog prebivališta, od strane predsjednika sudskog vijeća, dana 16. svibnja 2012. godine, iskazala je da ne poznaje optuženika, da je izbjegla 10. listopada 1991. godine iz Ilovačka u Opatiju. Prepričala je događaj koji se zbio malo prije njezinog odlaska u izbjeglištvo, kad je jedan stariji naoružan muškarac, nožem prijetio njenom mužu, Josipu Kireti, izveo ga iz kuće, a kad je nju ugledao, prijeteći je potrčao za njom, međutim ona je uspjela pobjeći i skriti se u kukuruzu, kraj štale. Uz ugao štale vidjela je svoju susjedu Milku Kapac, koja joj je rekla: „Moga su ubili“. Njih dvije su se potom skupa skrivale u kukuruzima. Kasnije joj je suprug pričao da ga je jedan mladi vojnik spasio, na način da je od njega odvuкао ovog starijeg napadača, a dodao je i da on nije poznavao tog napadača, a da je mlađega, kojega su zvali „Čabo“, poznavao i da je isti kasnije poginuo, kad je, prilikom košnje trave, nagazio na minu. Dodala je da su Milana Kapca ekshumirali poslije „Oluje“.

Svjedok Stjepan Zagorac, ispitan u mjestu svog prebivališta, od strane predsjednika sudskog vijeća, dana 16. svibnja 2012. godine, iskazao je da je on 3. listopada 1991. godine došao u Ilovačak jer mu je kći tamo bila udata. U podrumu kuće njegovih zeta i kćeri, boravilo je 10-ak hrvatskih vojnika. Tom prilikom je u Ilovačku vidio, među ostalima, Josipa i Ljubicu Kiretu te Milana i Milku Kapac. Dodao je da je Josip Kireta poznavao optuženika jer je isti bio iz susjednog sela i znao je dolaziti u Ilovačak, a znali su ga pod nadimkom Čokola. Iako je u svom iskazu iz istrage rekao da ne poznaje optuženika, svjedok je prilikom izvanraspravnog ispitivanja, rekao da ga je vidio nekoliko puta u Ilovačku, a na upit predsjednika vijeća da objasni razliku u svojim iskazima, odgovorio je da je on u istrazi mislio da ga nije poznavao u smislu da se s njim nije družio. U odnosu na kritični događaj, Milka Kapac mu je bila ispričala da je čula svog supruga kako kaže „Ne buš me valjda ubil?!“ i odgovor „Ne bum.“, a kasnije mu je ista ispričala da je kroz živicu vidjela kako joj je optuženik ubio muža. Prvo mu je pričala da je vidjela događaj, a u drugom navratu samo da je čula jer je bila skrivena pa nije mogla vidjeti. Iskazao je i da mu je nekoliko dana nakon kritičnog događaja Josip Kireta pričao da je on čuo razgovor oštećenika „Ne buš me valjda ubil?!“ i odgovor „Ne bum.“, a potom i hitac. Upitan da pojasni razlike u svom iskazu u odnosu na iskaz svjedokinje Milke Kapac, svjedok je rekao da je ona bila u strahu pa da možda zbog toga nije htjela reći, a da je on iskazivao samo ono što je od nje čuo.

Svjedok Janko Car, ispitan u mjestu svog prebivališta, od strane predsjednika sudskog vijeća, dana 16. svibnja 2012. godine, rekao je da je bratić ubijenog Milana Kapca. Prilikom napada na njihovo selo, on nije izbjegao već je ostao u podrumu, jer je smatrao da nije nikom ništa našao napravio, a imao je i prijatelje Srbe. Kad je izišao iz podruma vidio je tenkove i vojnike, a navečer tog dana su gorjele kuće i sjenici. Navečer je došla Milka Kapac, koja je do tada bila skrivena u kukuruzima. Rekla im je da su ubili Milana te je tražila pomoć da ga pokopaju. Oni su zaključili da je to preopasno i odlučili su pobjeći preko rijeke Kupe. Milka im je rekla da je iz kukuruza vidjela Vladu Čokolu i da je čula muža kako mu govori „Nećete valjda mene ubiti, politika me ne zanima, bolestan sam“, a odgovor je bio „Nećemo mi, ali oni koji dolaze hoće“. Rekla im je da je vidjela kako Vlado odlazi prema izlazu dvorišta, a zatim se okrenuo prema Milanu, opalio rafal i ubio ga. Ispričala mu je da je vidjela kako njen suprug pogođen pada. Svjedok je rekao da je čuo je da je s Čokolom bio i neki Đoko iz Radanovića. Dodao je da Milka kasnije više nije htjela pričati o ovom događaju jer se bojala i nije htjela podnijeti prijavu policiji. Na poseban upit, svjedok je odgovorio da se iz kukuruza kraj kuće Milke Kapac ne može vidjeti dvorište jer su oni pod brijegom, ali se može vidjeti s par metara odaljenosti od štale. Na daljnji upit, svjedok je rekao da je njemu Milka Kapac ispričala da je čula „Ne buš me valjda ubil?!“, a ne „Vlado, ne buš me valjda ubil?!“.

Potom su izvedeni preostali **materijalni dokazi**, čitanjem prilježne dokumentacije iz spisa i uvidom u foto-dokumentaciju. Pročitani su zapisnik o ekshumaciji tijela oštećenika, koje je s defektom čeone kosti koji slični

na strijelnu ranu, pronađeno u dvorištu kuće u kojoj je živio. Pročitana je i naredba za ekshumaciju tijela oštećenika.

Pročitana je **izvod iz kaznene evidencije** za optuženika iz kojega proizlazi da isti nije osuđivan.

Pročitana je **obrana optuženika**, dana 2009. godine, putem međunarodne pravne pomoći, pred sudom u Beogradu. Optuženik je tamo naveo da je bio 1991. godine mobiliziran u TO Vrginmost, da je bio iz sela susjednog Ilovačku, da je znao tri osobe s imenom Milan iz Ilovačka, a među njima i Milana Kapca, za kojeg je dodao da je bio nepokretan. Sa svim tim osobama je bio u dobrim odnosima. Početkom listopada 1991., morao je ići u napad, na njih je išao minobacački protunapad s hrvatske strane. Padala je te zgrade jaka kiša, a kad je malo stala, on je iza tenka išao prema Ilovačku. Tamo su sreli jedan bračni par, čovjek se zvao Mato, vojska ih je pokupila i odvela u srpsko selo. Toga dana nije vidio Milana Kapca, a tih dana nije vidio nikakva mrtva tijela, bilo vojnika, bilo civila.

Stranke su izjavile da nemaju daljnjih dokaznih prijedloga.

Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika se javio za riječ, kako bi reagirao s obzirom na utvrđene činjenice u dokaznom postupku. Istaknuo je da od svih svjedoka jedino Milka Kapac ima neposrednih saznanja o kritičnom događaju, a ostali svjedoci svoja saznanja crpe iz razgovora s tom svjedokinjom. Nitko od tih svjedoka nije spomenuo da im je Milka Kapac spomenula da je njen suprug rekao „Vlado, ne buš me valjda ubil?!“. U svom iskazu ona je rekla da je kritični događaj čula, ali ne i vidjela, a svjedokinja Ljubica Kireta je potvrdila da su se njih dvije skrivale u kukuruzu. U intervalu između razgovora koji je Milka Kapac čula dok je bila skrivena i pucnja koji je čula, neka druga osoba je mogla doći i ubiti njenog supruga. Iz dokaznog postupka je nedvojbeno proizašlo da je optuženi Vladimir Bekić tada bio na licu mjesta, ali se ne može sa sigurnošću tvrditi da je upravo on počinio utuženo kazneno djelo. Nasuprot toga, nedvojbeno je da je optuženik, djelujući u sklopu paravojnih formacija SAO Krajine, sudjelovao u napadu na regularnu vojsku RH, te je stoga bilo potrebno promijeniti činjenični opis i pravnu kvalifikaciju iz optužnice. **Optužnica** je stoga **izmijenjena** na način da se optuženika tereti da je počinio krivično djelo protiv RH, **oružanom pobunom**, kažnjivo po čl. 236. st. 1. KZRH. S obzirom da temeljem Zakona o općem oprost, ovo kazneno djelo nije izuzeto od oprosta, kazneni progon nije moguć, te **optužba stoga odustaje od kaznenog progona optuženika**.

Predsjednik vijeća je, nakon što se vijeće bilo povuklo na vijećanje, objavio da je sudsko vijeće, temeljem čl. 353. st. 1. t. 6. ZKP-a, donijelo **odbijajuću presudu**. Troškovi sudskog postupka pasti će na teret proračunskih sredstava, a oštećenici imaju pravo u zakonskom roku preuzeti kazneni progon od javnog tužitelja.